

Merkezi olarak oluşturulan Özelleştirme Karşıtı Platform'un İstanbul ayağı olarak, EMO İstanbul Şubesi sekreteryasında ÖKP çalışmaları başladı. Bu amaçla 3 Temmuz, 14 Ağustos ve 18 Eylül 2008 günleri Şubemizde toplanan İstanbul ÖKP bileşenleri öncelikle içinde bulunulan sürecin değerlendirmesini yaptı. EMO İstanbul Şubesi tarafından hazırlanan Enerji Özelleştirmesi üzerine sunum ve film katılımcılara izlettirildi. Genel olarak ÖKP çalışmaları ve bundan sonraki çalışma ilkeleri ele alındı ve önümüzdeki dönem yapılacak çalışmaların başlıkları tartışıldı.

Toplantılarda, aşağıda başlıklar olarak verilen görüş ve öneriler tartışıldı.

- ÖKP isminin enerji alanında yapılacak çalışmaları direkt ifade etmediği tespit edilerek, belirlenecek üst sloganlar ile vurgunun daha direkt yapılması,
- Pratik çalışmaların ağırlıklı olarak enerji alanında yapılan zamlar üzerinden yürütülmesi ve enerji özelleştirmelerinin de bu çalışma içinde işlenmesi,
- Yapılacak çalışmaların; iş kolunda çalışanların ve halkın örgütlenmesi şeklinde iki ayaklı düşünülmesi,
- Pilot semtlerin belirlenerek yoğun bir propoganda çalışmasına girilmesi; belirlenen mahallelerde muhtarlıklar, yerel dernekler ve bölgesel kuruluşlarla ortak çalışmalar ve toplantılar yapılması, kampanya, eğitim, eylem vb. etkinliklerinin düzenlenmesi,
- Kamuoyuna yönelik olarak enerji alanında yapılan saldırıları anlatan bir sunumun hazırlanması,
- Kamuoyunu aydınlatma çalışmalarının yapılması bu bağlamda dokümanlar hazırlanması, etkinlikler dizisi organize edilmesi (imza kampanyaları, ışık söndürme eylemleri vb.),
- Her bir bileşenin kendi alanlarında yaygın çalışmayı örmesi,
- Basın yayını ayağının ciddiyetle takip edilmesi ve bu konuda basının sürekli gündemine girilmeye çalışılması,
- Şenlik vb. bir etkinlik ile İstanbul ÖKP'nin deklarasyonunun yapılması fikirleri benimsendi.

Toplantılar sonunda çalışma ilkelerini ve pratik çalışmaları oluşturmak amacı ile EMO İstanbul Şubesi, ESM İstanbul Şubesi ve Tes-İş İstanbul 1 Nolu Şubesi'nden oluşan yürütme kurulu belirlendi.

İstanbul ÖKP bileşenlerini oluşturan kurumlar;

Elektrik Mühendisleri Odası, Harita Mühendisleri Odası, Kimya Mühendisleri Odası, Peyzaj Mimarları Odası, Mimarlar Odası, Jeoloji Mühendisleri Odası, Gıda Mühendisleri Odası, Metalurji Mühendisleri Odası İstanbul Şubeleri, ESM İstanbul Şubesi, Tes-İş 1 Nolu Şubesi, Enerji-Sen Genel Merkezi, Gıda İş İstanbul Şubesi, SES İstanbul Şubeleri, Dev-Sağlık İş, Limter-İş, Lastik İş, Sine-Sen, Tümka-İş Genel Merkezleri, EMEP.

ÖZELLEŞTİRME KARANLIK ve PAHALILIK DEMEKTİR

AKP Hükümeti'nin seçimler öncesinde ertelediği elektrik dağıtım özelleştirmeleri için yeniden ihale sürecini başlatması üzerine EMO Kocaeli Şubesi'nin öncülüğünde dağıtım şebekesinin işletme hakkı devredilmek istenen Sakarya'da ve Kocaeli'de muhalefet örgütlendi. Kocaeli'de Özelleştirme Karşıtı Platform (ÖKP) oluşturulurken, afiş, pankart, kitlesel basın açıklamaları, imza kampanyası, bildiri dağıtımı, stand açılması, halka yönelik bilgilendirme toplantıları, kısa film gösterileri, ışık söndürme eylemi gibi kamuoyuna yönelik çeşitli faaliyetler gerçekleştirildi.

Sermayenin yapısal krizini, kamunun mülkiyetindeki kuruluşlara el koyarak aşmak isteyen özelleştirme girişimlerine karşı, 1990'lı yıllarda bir dönem başarıyla mücadele vermiş olan ÖKP'nin yeniden ve daha güçlü bir sesle mücadeleye devam etmesi kaçınılmaz zorunluluk haline gelmiştir. Sermaye, kendince belirlediği sorunu ve çözümünü toplumsal muhalefetin onca çabasını yok sayarak dayatmış; bu yolda her yöntemi mubah sayan

bir anlayışla, çoğunlukla hukuk tanımaz bir pervasızlıkla özelleştirmeler gerçekleştirilmiştir. Emek ve demokrasi güçlerinin geçmiş mücadele birikim ve deneyimleri bugün elimizdeki en önemli araçlarımızdır.

Özelleştirme sermaye transferidir

Sermayenin emekçilere karşı yoğunlaştırdığı ekonomik ve siyasi saldırının en önemli kısmı bugün özelleştirme uygulamaları olarak karşımıza çıkmaktadır. Kamu mülkiyetindeki mal ve hizmet üreten kuruluşların sermaye sınıfına transferi olarak tanımlanan özelleştirme, çeşitli gerçek dışı söylemlerle ve ambalajlarla anlatılmaya çalışılmış, ancak her özelleştirme sonrası foyası biraz daha ortaya çıkmıştır. Sermaye sınıfı ve onun işbirlikçileri, kamu mülkiyetindeki işletmeleri iktidar güçleriyle kötü işleterek, özelleştirme söylemlerine destek bulmaya çalışmışlardır.

Hukuk hiçe sayılmaktadır

Eğitim, sağlık, haberleşme ve enerji başta olmak üzere

bugün halkımızın doğal gereksinimlerini karşılayan mal ve hizmet üretimleri sermayenin insafına ve kar güdüsüne terk edilmek istenmektedir. Özelleştirilmesi akıl dışı olan mal ve hizmet üretimleri "rekabet getirme" ve "kalite artırma" gibi asılsız, fakat süslü sözlerle ambalajlanırken; özelleştirilen kuruluşların ürettiği mal ve hizmetlere alım garantileri verilerek daha baştan özelleştirmenin amaçları itiraf edilmektedir. Özelleştirmeler sonucunda, çalışanların özlük hakları başta olmak üzere yoğun hak kayıpları yaşanmakta, sendikasılaştırma ve taşeronlaştırma başta olmak üzere çalışma yaşamına yoğun saldırılar yapılmaktadır. Ayrıca meslek örgütleri ve sendikaların hukuksal mücadelesi her türlü yöntem ile bastırılmak istenmekte, bu mücadeleyi yürüten meslek örgütleri ve sendikaların susturulması için ele geçirme çalışmaları ayyuka çıkmaktadır. Bunca zorluğa karşın kazanılan hukuk davaları, yeni düzenlemelerle boşa çıkarılmakta veya hukuk hiçe sayılmaktadır.

Enerji sistemi riske atılmakta

Geçmişte diğer hükümetler, bugün ise AKP eliyle sürdürülen özelleştirmeler ile kamu eliyle yürütülen hizmetler büyük oranda tasfiye edilerek, sermayenin serbestçe at koşturduğu; dilediğince fiyat belirlediği, gözünü kırpmadan çalışanları kapı önüne bıraktığı, gözlerimizin içine baka baka vergi vermekten kaçındığı bir noktaya gelinmiştir. Enerji gibi hassas ve kamusal bir hak bile sadece kar/zarar ölçeğinde ele alınmakta, merkezi planlama ve işletme gözardı edilerek ülkemizin enerji sistemi büyük bir risk altına itilmektedir. Doğalgazda her kış yaşanan sorunlar ortadayken, doğalgaz dağıtım şirketleri özelleştirilmekte veya daha baştan özel sektör eliyle işletmeye açılmaktadır. Otoprodüktörlerin sistemi nasıl sabote edebildikleri 1 Temmuz 2006 tarihinde görülmüşken, daha da ileri gidilerek şimdi sistem tümüyle özel sektöre terk edilmek istenmektedir.

Enerji kamusal bir haktır

Bugüne kadar yaşanan bütün özelleştirmeler, kamu vicdanında güvensizlik yaratmışken, kimi özelleştirmeleri gerçekleştirenler Yüce Divan'da ya da mahkemelerde yargılanmışken, yeni özelleştirmelerin arka planının halktan saklanması olanaksızdır. AKTAŞ ve ÇEAŞ gibi özelleştirmeler özel sektörün enerjiyi nasıl yöneteceğini fazlasıyla göstermişken, yeni maceralara girmenin, dağıtım bölgelerinin tümünü özelleştirmenin, üretimi sermayenin kar hırsına terk etmenin mantıklı bir açıklaması olamaz. **Kamusal hak olan enerji, kamu hizmeti yaklaşımı ile birlikte planlanmalı ve yönetilmelidir.**

Keza, özelleştirilen elektrik üretim tesislerinde çalışanların sosyal ve özlük hak kayıpları araştırma gerektirmeyecek kadar ortadayken, çalışma barışının dinamitlenmediğini söylemek olası mıdır? Telekom'da geçtiğimiz yıl yaşanan grev hafızalardayken, mahkemelik olmuş sabit ücret uygulamaları bilinirken özelleştirmenin ucuzlama getirmesi, çalışanlara zarar vermemesi mümkün müdür?

Ülkemizde 80 sonrası göreve gelen bütün iktidarlar, bir biçimiyle özelleştirme uygulamalarını sürdürmüşlerdir. Geri bırakılmış ülkelere özelleştirme öneren gelişmiş ülkeler, kendi sınırları içinde özelleştirme yapmamakta ancak bizim ülkemizdeki kamu kuruluşlarını satın almak için çaba harcamaktadırlar. Özelleştirme sonuçları yaşanan her yerde benzerdir. Brezilya'daki durum bütün özelleştirme karşıtı hareketler için önemli bir deneyim niteliğindedir.

Özelleştirmelerde bugüne kadar yaşananların bir başka ortak yönü, sermayeye devredilen kuruluşların yok pahasına elden çıkarılması, bazen kuruluş alacaklarının bile satış bedelini fazlasıyla ödeyebileceği, arsa bedelinden daha düşük bedellerle özelleştirmelerin yapıldığı sıkça görülmüştür. Kimi özelleştirmelerde ise kuruluş gelirleri ile kuruluşa taksitle sahip olmanın söz konusu olduğu satışlar yaşanmıştır. **Özelleştirmeler sonucunda Hazine gelirlerinde önemli yer tutan vergi girdilerinde de önemli düşüşler yaşanmaktadır.**

Bugün önümüze getirilen SEDAŞ özelleştirmesi 1980'lerden beri süregelen özelleştirme politikalarının devamıdır. Elde ne varsa satma, kamunun kaynaklarını tüketme, tüm değerlerimizi harcama mantığı içerisinde olan hükümet, enerji alanında SEDAŞ özelleştirmesi ile yaşamsal önemde olan elektriği uluslararası tekeller ve yerli işbirlikçilerine pazarlamakta, geniş halk yığınlarının temel ihtiyacı olan elektriği kar aracı haline dönüştürmektedir.

Asıl olanın dünyayı yorumlamak değil onu değiştirmek olduğu bilinciyle, sermaye tarafından dayatılan sınıfsal, bölgesel, cinsel, eşitsizlikleri ortadan kaldırmak için tüm emekçileri, ezilenleri, yoksulları, barıştan ve yaşanabilir bir çevreden yana olan emek ve meslek örgütlerini, daha adil bir dünya kurma mücadelesine çağırıyoruz.

H. Avni HAZNEDAROĞLU

EMO Kocaeli Şubesi Yönetim Kurulu Yazmanı